

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PRETIULU ABONAMENTULUI:	PRETIULU INSERTIUNILORU:	Corespondentiele sè se adreseze la Redactiunea dela „Biseric'a si Scól'a.“ Èr banii de prenumeratiune la „TIPOGRAFI'A DIECESANA in ARAD.“
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl. v. a.	
„ „ „ „ 1/2 anu 2 fl.50cr.		
Pentru Romani'a si strainetate pe anu 14 fr.		
„ „ „ „ pe 1/2 a. 7 fr.		

O intempinare facuta religiunei.

Ministrulu de interne alu Romaniei a emis mai dilele trecute o circulara catra prefectii de judetie, prin carea ii-indetoreza a ingrijii, ca functionarii comunelor, seau cum dicemu noi, membrii antistiiloru comunale, se mérga Duminec'a si serbatóri'a in corpore la biserica.

Cercular'a, de carea vorbimu, a trebuitu se emaneze de siguru din o necesitate; si nu credemu se fia romanu de inima, carele judecandu-o atát dupa intentiunile, din cari a fost emanata, cât si dupa scopulu, ce-lu urmaresce — se nu o aprobeze din tóta inim'a.

Este unu feliu de calamitate a timpului nostru, ca multe din cele ce scriu, si se facu astadi, subseapa fórte multu sentiulu de pietate alu credintiosiloru — cecece se aréta mai cu seama in instreinarea facia de biserica.

Spre a preveni acestu reu a emisu dlu ministru de interne alu Romaniei cercular'a de sus, prin carea in conformitate cu traditiunile tierii, cu credinti'a remasa din betrani in valórea si puterea santeloru asiediaminte — provóca pre ómenii cei dantai din comuna, cá ei cei dantai se serbeze Duminec'a si serbatórea prin participare in corpore la servitiulu divin.

Mani'a, de a combate religiunea si biseric'a a inceputu a se respandi si in Romani'a, si nescé baieti teneri, intorsi póte mai nainte de vreme din streinatate, de unde mersera se faca studie, — scriu pre tóte cordile contra preotimei si contra bisericei. De acesti ómeni nu te poti mirá, cand cetesci, cecece scriu, celu multu poti se le dici cu scriptur'a: „Dómne iértale, ca nu sciu ce facu.“

Ne-a surprinsu inse, cand facia de cercular'a ministeriala, amintita mai sus, am cetitu in „Romanul“ dela 26 Martie a. c. o corespondentia, semnata, de „unu sateanu din Ilfov“, in carea cetimu lucruri nendatinate pana acum la adres'a religiunei si bisericei.

In acésta corespondentia, autoriulu ei, de siguru unu tieranu, imbracatu in haine vinete, si adaptu la

cine scie ce isvoru inficiatu din streinatate, si-permite a afirmá, ca: „tieranulu romanu nu a fost nici odata religiosu, ca conscienti'a omului se murdarese prin predarea in scóla a aiuráriloru scrise in vechiulu si noulu testamentu, cum si in catechismu“ etc.

Nu vomu mai urmari cele scrise de acestu sateanu. Cele estrase le credemu, de ajunsu, pentruca publiculu nostru sè se póta convinge, ca de ce se tractéza printrensele. Si daca am luatú notitia despre ele, o-am facutu numai din motivulu, cá se dàmú espressione durerei nóstre pentruca le-am vediutu publicate in „Romanulu“ in celu mai cu trecere diurnalu romanu. Redactorii acestui diurnalu si-voru fi datú de siguru seama de cecece facu, cand a publicatu acea corespondentia. Faptu este inse, ca lasandu densii a-se propagá prin „Romanulu“ idei de natur'a celoru de sus, n'au facutu nici celu mai micu servitiu nici tierii, nici causei pre carea o apéra.

Am fost detori a le spune acést'a confratiloru nostri dela „Romanulu.“

Trecendu acum la meritulu cestiunei constatàmú, ca este unu feliu de scadere a neamului nostru, ca se ne dàmú unulu altui'a câte o impunsetura, cand potemu; ér in impunseturile nóstre se mergemu mai departe, si se lovimu in insesi institutiunile. Efluculu acestei scaderi a fost de siguru si corespondenti'a de sus. Voindu autoriulu ei a loví in ministru, lovesce in religiune, si propaga idei, cari demoraliséza, si conducú la destramare.

La noi cei de dincóce in punctulu acést'a n'avemu a-ne plange. Biseric'a si religiunea le pretiuimu, si ne inchinàmú loru cu totii. Cademu inse in altu pecatu, suntem pré zelosi, si in zelulu nostru o ducemu asia de departe de multe ori, incát stricàmú in locu se dregemu.

Suntem pré inimosi, si am voi, cá se ajutàmú cu totii barem cu gur'a, daca nu cu fapt'a, si ast-feliu ne ingeramu in lucruri, cari nu s'ar tiené tocma de seam'a nóstra, ér daca indrumati suntem la ordine, ne superàmú focu, si in superarea nóstra ne ducemu

adesea fórté departe. Numai astfelu ne putem esplicá unu faptu ce l'am vediutu mai deunadi, cand adeca unu omu órecare scriendu intr'unu diurnalu, incuragiá, si provocá pre facia pre unu preotu, cá se fia nesubordinatu facia de superioritatea s'a.

La bine de siguru nu ne potu conduce astfelu de lucruri, ci numai la reu. De reu se feresce inse si fuge omulu. Astfelu daca voimu, ca scutiti se fimu de densulu, este neaperatu de trebuintia, cá se fimu cu mai multa ingrijire facia de ceeace facemu.

Sunt lucruri, cari este bine sè se combata si sè se supuna celei mai aspre critice. Sunt altele inse, cari nu suferu, si nu potu suferi combateri fara grele urmari. Facia de acestea se fimu cu pietatea, ce ele o merita.

Nnumai astfelu putem merge bine inainte.

Apostolulu Pavelu.

(Viéti'a si activitatea lui).

(continuare si fine),

Inca in caletori'a sa a dóu'a spre casa la Antiochi'a trecendu Pavelu prin Efesu li-a promis ca in scurtu se va întórce la densii; deci petrecendu cât-va timpu in Antiochia, la anulu 55 purcede la a trei'a caletoria misionara spre a-si implini promisiunea facuta. Scopulu mai de aprópe alu caletorii acestei'a a fostu cá se cerceteze comunitatile deja infiintiate si anume cele de prin provinci'a Galatia, cari i-faceau mai multa grija prin nestatornici'a loru de mai nainte, si deci intarindu-le pe aceste in credintia, trece prin Phrygia in capital'a Asiei proconsulare, in Efesu, locu insemnatu atát in privinti'a culturai, cât si a comer-ciului, punctulu de comunicatiune intre orientu si apusu. Pe aci se invertiau ómeni de prin tóte partile si asia lu-privi apostolulu cá loculu celu mai inde-manaticu de a face cunoscutu crestinismulu prin parti cât se póte departate. Acì erá si resiedinti'a proconsulului románu. Poporatiunea erá pagana, si intre cultulu deosebitiloru diei inflorea mai vertos cultulu Dianei, in a acarei onóre efesenii au ridicatu unu templu pomposu.

Precum in alte orasie mai insemnate ale imperiului romanu, se aflá si in Efesu unu numeru insemnatu de iudei, asiediati inca de mai nainte, cari in deosebite restimpuri se bucurau si de óre-care privilegii. Sinagog'a din Efesu stá in legatura strénsa cu templulu din Ierusalimu, carea numerá si o multieme de proseliti dintre paganii, cari vedeau decadinti'a religiósamoralá si nu aflau multiamire in filosofia, ci o cautau in religiunea mosaica. Intre iudeii acesti'a si asteptarile messianice erau fórté vii, ba si practic'a botezului iónneicu erá introdusa, asia ca Acuil'a si Priscila, cari au petrecutu pe apostolulu Pavelu in calea s'a spre casa la Antiochia din caletori'a a dóu'a, — au aflatu aci invetiacei de ai lui Ioanu botezatoriulu, pe cari apoi i-au si instruatu acesti'a des-

pre cretinismu, éra venindu Pavelu la indemnulu lui, s'au si botezatu in Chr.

Precum in totu loculu, unde se aflau iudei, astfelu si aici apostolulu a intratu mai antaiu in sinagoga pentru a li aretá iudeiloru din scriptura ca Messi'a nu este vreunu imperatu puternicu, ci trebuia se suferi multe, ca Isusu din Nazaretu, pe care l'au restignitu este Messi'a celu predisu de scriptura. Tienut'a iudeiloru fatia cu Pavelu, carele vestia pe Messia de mantuatoriulu lumei, si nu numai alu iudeiloru, firesce nu putea fi alt'a, decát cá a celoru din Galatia si Antiochi'a. Ei nu erau in contra primirei paganiloru la cretinismu, dar sub conditiunea, cá acesti'a se devina mai nainte dupa tóta form'a iudei, fiindca numai pentru densii s'au facutu preparativele mantuirei; acést'a a datu ansa la diferite certe si urmarea a fostu ca atát in Antiochia, cât si in Galatia s'a formatu o partida paulina si alt'a iudaica. Asemenea s'a intemplatu si in Efesu, asia ca venindu Pavelu in persóna cá se vestésca evangeliulu a fostu numai in parte primitu. Multi i s'au opusu deja la inceputu, intre acesti'a unu anumitu Alesandru. Si cum ca contrarii acestia ai lui, nu se sfiau nici de mijlóce silnice, dovedesce imprejurarea ca elu se plange din Efesu catra Corinteni, ca chiar si din partea unor frati mincinosi a fostu adusu in primejdia. Dar pe de alta parte i-urmara apostolului altii cu atát mai mare caldura, mai vèrtos din class'a mai seraca si s. scriptura amintesce chiar si numele unora. Cu tóte aceste numai partea mai mica dintre credintiosii bisericei efesene tienea la liberalismulu lui Pavelu, maioritaea tienea inca si la iudaismu si urmarea a fostu ca vestindu prin trei luni in sinagoga, s'a despartitu de densii si si-continuá activitatea s'a in case private, asia in a lui Acuila, a lui Tyranu s. a.

Dar Pavelu aci in Efesu nu numai trebuì se suferi atâtea nezasuri si pedeci in lucrarea sa, ci trebuì se ajunga si la convingerea trista ca nici viéti'a nu-i mai este sigura. Odata adeca in urm'a uneltiriloru contrariloru sei erá se-lu omóre in teatru. Unu argintariu cu numele Demetriu, carele facea imitatiuni dupa templulu Dianei pentru cultulu privatu alu paganiloru, a resculatu pe argintari in contra lui Pavelu sub cuventulu ca prin latirea invetiaturei lui si-perdu izvorulu de venitu. Dar in mesur'a in carea lu-insultau pagani si iudei, si cautau a-i zadarnici lucrarea, in aceasi mesura crescea rabdarea, rivn'a si esnergi'a apostolului, asia ca ostenél'a lui aci in Asia erá totu mai multu urmata de succese si asia cretinismulu se intarí nu numai in Efesu ci si prin tóte comunele din provincia, anume in Smyrna, Pergamu, Thyotira, Sardu, Phyladelfia si Laodicea.

Inse nu numai comunele asiatiche singure, i-casiunara in acestu timpu lui Pavelu multe nezasuri, ci si cele din Achaia; mai vertosu din Corintu a primitu sciri fórté triste. In Corintu a petrecutu Pavelu cu putiena intrerupere unu anu si jumetate inteme-

iaudu acolo o biserică însemnata. Prosperarea bisericeii acestei a înse a fostu limitata prin departarea scurta a lui Pavelu din Corintu, dar elu s'a silitu a face érași ordine și venindu în a trei'a caletoria la Efesu îndata li-a și scrisu, ¹⁾ îndemnandu-i la pocaintia și în deosebi provocandu-i de a nu comunicá cu acel'a dintre frati, ce traía în relatiuni înscestióse cu mum'a sa vitrega. Scrierea acést'a înse a remasu fara efectu, ba ei nu au datu audiú nici provocarii, de a eschide pe acelu frate înreutatitu din sinulu loru; cu unu cuventu starea nu s'a schimbatu în mai bine. Dupa aceste fiindu apostolulu ocupatu cu afacerile din Efesu — desí nu i-a datu cu totulu la o parte, — nu a potutu se-si îndrepte acum tóta atentiunea asupra loru, cu atât mai vértos, ca tot se mai aflau și între corinteni destui, cari au remasu fideli lui Pavelu și în urm'a comunicatiunei celei vii dintre Efesu și Corintu nu erá asia greu a se informá despre densii, ba elu a fostu tramisu și pe Timoteiu anume la ei în acestu restimpu.

Dar ne vom întrebá de unde acésta stare de lucruri în Corintu? ca nici presentia a personala de mai nainte, nici epistol'a tramisa nu au potutu îndreptá lucrulu. Caus'a e ca pana ce Pavelu petrecea în Efesu, s'au asediatu în Corintu mai multi invetiatori straini cari au paralisatu influinti'a lui prin a loru. Asia mai nainte de tóte Apollo din Alesandri'a, apoi crestini din Palestin'a, dintre cari unii érași se tieneau a fi ai lui Petru, altii ai lui Christosu. — Toti acesti invetiatori cantau a aduce la valóre persón'a loru. Pana ce Pavelu cu ocasiunea activitatii sale evangelice în Corintu se desconsiderá pe sine cu totulu, cautandu cu tóte mijlócele cá sè se latiésca numai invetiatur'a lui, invetiatorii acei'a rívnitori dupa lauda si vadia pentru persón'a loru, li propuneau totu acelu ómeni parte filosofemele filosofiei mai nóue grecesci, parte controversale rabiniloru. Si deórece omului celui simplu ii-impune mai verstos acea ce nu pricepe de feliu séu numai în parte, elinii afara de acea aretau interesu mare pentru lucruri noi, multi dintre ei se alipira cu aceasi caldura de ei, precum odinóra de Pavelu. Neintielegeri și demoralizare au fost urmarile neincungiurabile ale acestoru impregiurari.

Acésta stare înse nu tienù multu. Precum fiulu celu retacitu din parabola, — dupa ce sórtea i-devine nesuportabila, se întórce érași la parintele seu, astfelu și crestinii, dupa ce uu-si mai sciú ajutat, se întorcu érași la Pavelu, tramitiendu o epistolá la densulu în Efesu și cerendu ajutoriu și sfatu. Acésta epistola inca s'a perdutu și cuprinsulu ei lu-cunóscemu numai din respunsulu ce li-lu da Pavelu în antai'a cartii Corinteni din canonulu nostru. Din acést'a resulta ca o parte a comunei nici odata nu s'a abatutu dela densulu. Pavelu li si respunde infruntandu-i pentru

separatismulu loru; acelu cari cauta în lucrulu mantuirei întieptiune și sciintia lumésca, ca întieptiunea evangeliulu isvoresce pe alta cale diferita de cea a întieptiunei lumesci, ca cea ce vestesce ca urechi'a n'a auditu și ochiulu n'a veditu. Face o reprivere asupra starii comunitatii la începutulu ei și acum; i infrunta apoi pentru nemoralitatea loru, și cere cá se escomunicé pe acelu fara de lege din sinulu loru, trece la certele loru asupra mancariloru iertate și oprite s. m. d.

Epistol'a acésta se vede ca n'a avutu efectulu intentionatu. Corinteni doriau sfatulu lui Pavelu, nu înse și iufruntarile și mustrarile lui, cu atât mai veros ca erau menagiati de mai nainte de cartii invetiatorii loru cei noi. Asia apoi ei nu numai ca nu au lucratu conform celoru pretinse în epistolá, dar traageau la indoéla apostolatulu și caracterulu lui. Pavelu se decide acum, — dupa ce a lucrátu mai bine de doi ani în Efesu, de a merge din nou la Corintu atât pentru cá se véda în persóna despre trebile de acolo, dar erá și silitu a parasí Efesulu, deórece se facu o rescóla în contra lui. Înse nu merge directu la Corintu ci mai nainte la Macedoni'a pentru a evitá o întelnire pretimpuria și a li lasá timpu de cugetare și îndreptare, și de aici li serie din nou, mai apoi se duce și elu însusi. — De astadata nu a remasu apostolulu în Corintu mai multu de trei luni dar în buna linisce și pace. Caus'a lui a invinsu, elementele reactionare au fost paralisate și diferintiele dintre elu și comunitate delaturate.

Dela convertirea sa la crestinismu avea Pavelu numai unu gandu, de carele se ocupá necontentitu a-deca de a respandí vestea despre mantuirea castigata, dupa puteri între omenimea întrega. Prin partile orientulu acésta ideia a prinsu deja radecini, apusulu înse pana acum nu l'a cercetat. În corintu deci si-propusese se cerceteze Rom'a și Spani'a. Si aci sperá elu succese cu multu mai mari, deórece iudeii în partile apusene nu se bucurau de acele influentie cari le aveau în cele resaritene. Nainte de a merge înse în persóna în acele parti cauta a-i pregatí la venirea sa prin o epistola adresata la anulu 58 la Rom'a, unde unii dintre rudeniile și cunoscutii sei deja facura crestinismulu cunoscutu. În epistol'a acést'a li face cunoscutu evangeliulu seu, esprimandu totodata dorinti'a de a-lu vesti și în Spani'a, cu care ocasiune apoi i-va cercetá și pe densii. Nainte de a întreprinde înse caletoria acést'a nóua, voiá se mérga la Ierusalimu pentru a se întielege cu capii bisericeii mame. Pentru cá se póta ajunge cât de curendu la Ierusalimu, se decisa a trece din Corintu directu prin Syria, dar întielegendu inca la timpu ca iudeii facu pregatiri cá se-lu prinda, si-schimba planulu, și insotitu de mai multi credintiosi trece prin Macedoni'a mai antaiu la Troas dupa ce a cercetat Berea, Tessalonicea și Filippi; în loculu din urma a serbatu și pascile. În Troas a remasu Pavelu siepte dile, și impartindu-se

¹⁾ Epistol'a s'a perdutu și avemu sciure despre ea numai din I. Cor. 5. 9.

sotii de aci in două cete, in Assu érași convinu. Ieșă aci prin Mitilene ajungu in diu'a urmatóre pe insul'a Chios, apoi pe langa Samos si Trogylium la Miletu. Din Miletu, dupa ce a datu diferite povetie presviteriloru din Efesu cum sè se pórte si si-iea remasu bunu dela densii, trece pe langa insulele Cos si Rhodos la Patara de pe malulu Lyciei, si de aci lasandu insul'a Cypru de a steng'a la Tyru. Fratii din Tyru audiendu de propusulu apostolului de a merge pe rosalii la Ierusalimu, cautau cá se-lu abata dela acestu propusu. Cu tóte aceste inse elu nu se indupleca, ci si-continua caletori'a prin Ptolemaida la Cesarea. Aici petrecendu câteva'a dile in cas'a lui Filipu, unu profetu din Ierusalimu cu numele Agabu, i prevestesce ca in Ierusalimu lu-astépta mari nenorociri si fratii lu-róga cá se nu mérga celu putien acum la serbatóre. Pavelu inse li respunde, ca „e gat'a a fi nu numai legatu ci chiar omoritu pentru numele lui Christosu“ si asia se si duce.

De cea ce s'au temutu fratii din Tyru si Cesarea intr'adeveru s'a si intemplat, asia ca Pavelu in diu'a a sieptea dela sosirea sa in Ierusalimu ajunge in captivitate romana. Anume iudei din Efesu l'au vediutu amblandu prin orasiu cu unu pagano-crestinu Trofimu, aflandu-lu mai apoi la templu in porticulu israeliteniloru, ce erá despartitu de celu alu paganiloru si in carele intrarea unui paganu se pedepsea cu mórte, — strigara ca apostatulu Pavelu a dusu pe unu paganu in templu. ²⁾ Poporulu adunatu, pe acele timpuri si asia fórte dispusu pentru rescóle, indata se revolta si prinse pe Pavelu. Si de siguru ca l'ar fi si omoritu, daca nu-lu scapa Claudiu Lysias, tribunulu romanu, carele avea comand'a cu ocașiunea serbatorii, — ³⁾ din man'a multimei fanatice; inse nu-lu eliberéza, ci-lu tiene prinsu, deórece unu egipténu tocmai nainte de acea resculá odata poporulu, si tienea ca dóra este acel'a. In diu'a urmatóre lasa Lysias, sè se adune sinedriulu, carele se decida caus'a. Doctrin'a ce a desfasurat'o inse apostolulu in aপরrea sa, placù intratát'a unei partide a sinedriului, fariseiloru, incát se esca cértá între densii si saduchei si Pavelu fù érași dusu in inchisóre.

Dar cei mai fanatici dintre ei nu erau multiamiti cu acestu sfersitu alu lucruriloru. Ei voiéu cu ori ce pretiu mórtea apostolului, si deci mai multi dintre ei facura votu cá se-lu ucida sub ascunsu, cerendu dela archiereu cá se-lu citeze din nou spre a-si poté esecutá propusulu. Despre acést'a fiindu incunoscintiatu inca de timpuriu tribunulu, hotari ca Pavelu se fia dusu inaintea procuratorului carele se-lu judece, si deci lu-tramite la Cesarea, la Claudiu Felix. Acest'a informandu-se despre Pavelu l'a internatu in pretoriu, unde lu-potéu cercetá amicii si prietenii. Dupá cinci

²⁾ Iudeii o considerau acést'a cá profanare a locasiului celui santu.—

³⁾ La serbatorile cele mari, cand se aduná multime mare de iudei in Ierusalimu, Romanii totdeauna tramiteau militia pentru a sustiené ordinea si a impedeá orice revólta.

dile sosesc si archiereulu la Cesarea pentru a-lu acusá pe Pavelu de schismaticu si profanatoriu. Elu néga in aপরrea sa si asia nu i-se aduce judecat'a si remane si mai departe cá prinsoneriu, bucurandu-se de libertatea ca potea se-lu cerceteze ori cine.

Doi ani a petrecutu Pavelu in Cesarea asteptandu din di in di eliberarea sa, cand la an. 61 Claudiu Felix deodata fù revocatu din oficiu; in loculu lui a venitu Portiu Festu, si cu acést'a se schimba si sórtea apostolului. Sinedriulu s'a plansu ca acelu prinsoneriu s'a sustrasu fara dreptu jurisdictiunei sale. Festu chiama pe pâresi la Cesarea si i asculta, dar fara resultatu, cáci Pavelu néga de a fi gresitu candva contra legii mosaice séu a imperatului si procuratoriulu erá aplecatu a-lu tramite la Ierusalimu naintea sinedriului spre judecata. — Apostolulu inse — sciindu bine ca fanaticii din Ierusalimu lu-voru perde, — face usu de dreptulu seu de eive romanu si apeléza la imperatulu. La an. 61 purcede insotitu de Aristarchu si Luca pe mare cu multe necasuri si greutáti, din Cesarea printre insul'a Cypru si Cilicia, pe dupa Rhodu si din jos de Creta spre Itali'a, si asia i-se implinesce dorinti'a esprimata in Corintu ca „trebue se vedu si Rom'a“ dar firesce nu cum voiá elu, ci cá prinsu, folosindu si acéstá caletoria spre intarirea evangeliului.

In Rom'a a petrecutu apostolulu doi ani intr'ocasa privata sub paza, instruindu pe toti cari lu-cercetau, despre crestinismu. Cu acést'a termina autorulu Fapteloru apostoliloru din cauza nesciuta fara a ni mai spune cev'a despre sfersitului lui Pavelu, si in privinti'a acést'a nici cele lalte carti ale s. Scripturi nu ni spunu nimicu. Traditiunea vechia inse si admisibila dice ca dupa cei doi ani a fost eliberatu si a mersu dupa propusulu seu in Spani'a séu celu putieniu in Asi'a mica, Greci'a si Creta, lasandu aci pe investiacelulu seu Titu, apoi scurtu timpu in Corintu si Nicopolea. Fiindu apoi a dóu'a óra prinsu, — dupa ce a luptatu lupta buna si a plinitu cursulu, prime-sce cunun'a marirei anulu 67 in persecutiunea sangerósa a lui Nero, când fu decapitatu. Acéstá traditiune o sprijinesce si imprejurarea, ca numai primindu o-a dóu'a inchisóre se póte precisá timpulu scrierii epistóleloru pastorale ale lui.

Ori cum ar fi insé, acea este faptu ca Pavelu a lucratu pentru crestinismu multu, plinindu intr'unu modu demnu missiunea primita dela ddiesculu seu tramitiatoriu, cutrierandu o parte insemnata a pamentului si lasandu-ne o comóra pretiósá in cele patrusprediece epistóle ale sale, asia ca cu dreptu cuventu i-compete conumele de „apostolulu lumii“.

Notitie despre viéti'a si activitatea Metropolitului Moldovei Varlaamu (1632—1653).

(Continuare).

De si a fost Domni'a acést'a de o durata mai lunga decât a oricarui Domnu din secolulu alu XVII.,

totusi Moldov'a n'a fost scutita de dureri si neajunsuri nici in timpulu ei; ea a avutu a suferi multe, ba ce e mai multu, prin netactic'a si nechibsuinti'a lui Lupulu din timpulu Domniei lui Moldovenii incepura a dá inapoi in modu semtitoriu, càci pe langa unele bunuri, ce s'au adusu in timpulu acestei Domnie, relele, ce au bantuitu, au fost mai multe si mai indesate. Multi, cá se nu dicu, aprópe toti, câtii au scrisu ori au amintitu ceva despre timpulu Domniei lui Vasilie Lupulu, sunt de parere, ca romanii Moldovenii au fost fericiti sub acésta Domnia. Asia Domnulu Vizanti dice: „Timpuri glorióse si fericite ale lui Stefanu celu Mare si Vasilie Lupulu, institutiuni stramosiesci si traditiuni nationale, sunteti voi óre uitate?“ 1) Odobescu spune: „Cand in sfersitu domni cu inima romana, cá Mateiu Basarabu, cá Vasilie Lupulu.“ 2) Nu mai vorbimu de domnulu Misailu 3) si altii, cari pare ca n'au cuvinte de ajunsu, cu cari se-lu laude pe Vasilie Lupulu si se-i sustiena nu numai tóte lucrurile de adeveratu romanesci, si se-lu faca si Romanu cu orice pretiu. Noi lasámu disele si espresuniile de entusiasmu si compararile nepotrivite ale unor'a si altor'a si preferimu se urmarimu mai bine, ce putem culege din istoria si ce ni spunu documintele. Vasilie Lupulu, pana cand ajunse la Domnia, se parea binevoitoriu pentru tíera si interesele ei; asia in timpulu, cand fu numitu Alecsandru Voda Iliasu cá Domnu de Turci, elu impreuna cu alti boieri pleca la Constantinopole cu plangerea, se nu li se tramita Domni nesciutori de renduielele tíerei; ér cand Domnulu hotarí se omóra mai multi boieri, Lupulu figurá in numerulu loru. Rescól'a, ce se ridicá in contra Greciloru si a Domnului, fu condusa asemenea de densulu si elu sciù se conduca lucrurile asia, ca dupa potolirea ei strigau cu totii: „se ne fie Domnu Lupulu Vasilie Vorniculu; inse, ii d'au si legaturi cu tocméla, ce va luá din tíera; ce s'ar legá pentru dari atunci la acelu alesu, éra mai multu se nu iea din tíera. Ce acele legaturi vediendu Lupulu Vasilie Vorniculu, ori ca vedea pre óre-cátii din capete ca tragu spre Barnovski Voda, n'au primitu Domni'a intr'aceea data, si au statutu si elu la sfatulu acel'a, se se trimita in tíer'a lesiésca la Barnovski Voda se vina ér la scaunulu tíerei.“ 4).

Mai departe din cuvintele cronicariului Mironu Costinu reese, ca Lupulu facuse multe incurcature si multi lu-sfatuiéu pe Barnovski cá se-lu omóre, cand acest'a pornise se mérga la Constantinopole: „Ca multi staruiéu pe Barnovski Voda se omóre pre Lupulu, sciind amestecaturile lui: „Si acei'a apoi a mancatu capulu lui Barnovski Voda, ca pí'r'a dela neprieteni nu lipsea, mai alesu dela Lupulu Vasilie Vorniculu, pre la prietenii lui cu carti de aice din tíera, cum

de-lu vor slobodí viu pre Barnovski Voda, tíer'a Moldovei vá fi cu Lesii un'a,“ si in altu locu: „Nu esia despre toti suspinulu pentru mórtea lui Barnovski Voda; ce toti banuiéu pre Lupulu Vasilie Vorniculu, a carui'a tóte pírele se obliceise.“ 5) Dupace lu-asiedia bine pe Barnovski, Lupulu, avendu la Pórta cátiv'a cunoscuti din capetenii si mai alesu pe Abaz'a Pasi'a, care píri pe Moise Movila pentru nereusit'a in contra Poloniloru, cu ajutoriulu loru grabí detronarea Domnului, ér Domni'a o capeta elu dela Sultanulu Muratu 6) fara alegerea tíerei si, dupa cum ni spunu unii, cu bani, ce-i lucru de crediutu, càci la Turci moned'a juca mare rolu: de aci pretensiuni de tributuri mari si schimbari de Domnie.

Asia lucrá Vasilie Lupulu, pana ce puse man'a pe Domnia, si nici e de mirare, càci si altii din straini, pana se ajunga la putere, au lucratu totu astfelu.

Lupulu nu erá Romanu, dupa cum cauta unii de ai nostri a-lu face cu ori-ce pretiu. Marturie cumpenitóre ni-lu arata strainu de origine. Cronicariulu Mironu Costinu, vorbindu despre Domni'a lui George Ghic'a, dice, ca Lupulu a fost Arnautiu: „Negutatori'a tienendu (Grigore Ghic'a) pana la Vasilie Voda, si fiendu de unu neamu cu densulu, Arbanasiu, lu-au trasu Vasilie Voda la curte.“ 7) Totu astfelu lu-arata si Schmidt, fostulu residentu in Constantinopole alu Imperatului Ferdinandu alu III., in relatiunea sa din 20 Augustu 1643 catra numitul Imperatu. 8) Asemenea sustienu Cantemiru 9), Anastasiu Comnenu, Ipsilantu 10), Fotino 11), Sincal 12) si altii 13); éra Paulu de Halepo dice, ca a fost Grecu 14). In fine

5) Ibid. p. 296, 297 si 298.

6) Ibid. p. 300 si 301. — Fotino: „Ist. generala,“ t. III. p. 73. „Descrierea Moldovei,“ p. 46. — Sincal: t. III. p. 28. — Hurmuzachi: „Documinte privitóre la ist. rom.“ t. IV. partea I. p. 672 sq. — Laurianu: „Ist. Rom.“ p. 451, dice, ca Lupulu a fost alesu de tíera si intaritu de Sultanulu Muratu: „In loculu lui (M. Movila) alese tíer'a pe vornic. V. Lupulu si Sultanulu lu-intari.

7) „Cron. Romaniei,“ t. I. p. 357.

8) Rudolf Schmidt la Hurmuzachi: „Doc. priv. la Ist. Rom.“ t. IV. partea I. Bucuresci 1882, p. 672—675: „Ich habe vor Jahren zu Constantinopel ihn gesehen ein oder zweymal beim Caymeccamb, und deffterdar, anderst denselben nie nit kennt, als per fama, das er ein arger hoffartig und falscher Arnaut oder Albaneser seye“ si mai departe: „Ist selczam an diesem stolzen Arnaut“; in fine in altu locu: „Mit. diesem ziehet der arglistige Arnaut ganz an sich die remonierende Griechisch-Ambitiosische geister . . .“

9) „Descrierea Moldovei,“ p. 46: „Cu modulu acesta, contra vointiei boieriloru, cu mare putere de bani a castigatu domni'a dela Turci. Vasiliu dela Epir.“

10) „Anal. acad. Rom.“ ser. II. t. II. Bucuresci 1881, p. 437: „Anlu 1634. Vasilie Arnautulu Voevodu se urca pe tronulu Moldovei si domnesce pana la 1654“; ér mai departe „Domnulu Moldovei Vasilie Voevodu erá de patrie dela Epiru; tatalu seu erá nascutu la Marcianopole.“

11) Fotino, l. c. III. 73: „Vasilie Voda I. Acest'a erá de origine Albanezu“; ér pe p. 77, vorbindu despre domni'a lui Ghic'a, dice: „Lu-recomenda (pe Ghica) pe langa agentulu Moldovei de atuncea Vasilie, carele erá si elu Albanezu. Dupa aceea Vasilie, ajungendu a se face Domnu la Moldov'a . . .“

12) Sincal t. III. p. 28: „Domni'a Moldovei o au dobanditu prin multe paruri, Vorniculu celu mare Vasilie Lupulu Arnautulu, carele au domnit dela an. 1634—1654.

13) C. Negruzzi si Cogalniceanulu lu-numesce „Albanesulu“.

14) Hajdeu: „Archiv'a Ist.“ t. I. partea II. p. 75 si 79: „Caus'a urei loru pentru Vasilie fu, pentrucu elu erá Grecu de na-

1) Veniaminu Costachi: Iasi 1881, p. 9.

2) „Rev. Rom.“ 1862 p. 114.

3) „Epos'a lui V. Lupulu si Mateiu Basarabu“ Bucuresci 1866.

4) „Cron. Romaniei“ I. 292, 294 si 295.

Domnulu Misailu se fragmenta si-si pune tóte puterile, de a-lu scóte pe Lupulu cu ori-ce pretiu, dandu-lu de Romanu si acusandu pe toti cei ce nu sunt de socotinti'a domniei sale. Domni'a sa, dupace citédia pe Cantemiru, Negruzzi si Cogalniceanu, cari dicu, ca Lupulu a fost Epirotu ori Albanesu, continua astfelu: Intielegemu mani'a si tient'a strainiloru, de a atribuí strainiloru orice virtute, orice bine, orice fapta frumósa se facea si s'a facutu de cinev'a din neamulu si osulu romanescu; dar pe Romani, cand o facu acést'a, marturisimu, ca nu-i pricepemu nici decum! Afara de acést'a, numele si famili'a, faptele, aspiratiunile, simtiemintele, credintiele, defectele, in fine totulu este romanu in Vasilie Lupulu . . .“ si mai departe: „Noi inse, nevrendu a abdice cu un'a cu doua, propri'a convictiune, ce avem, de romanitatea lui Vasilie Voda“; in fine dupace publica inscriptiunea bisericeii Stelea din Tergovisce, unde intre altele diace, ca diace si trupulu reposatului seu tata a lui Lupulu), „marelui logofetu Boul,“ ai socoti, ca in adeveru Domnulu Misailu a datu de culcusiulu adeverului, càci plinu de mandria incheia: Vasilie Lupulu dupa nici unu chipu nu a potutu fi de alta nationalitate, decât de cea romananesca, afirmamu inca odata, ca era romanu. Vasilie Lupulu.“

15) Disele domnului Misailu nu ni arata nimicu positivu, càci si „λόκος“ alu Greciloru si „Wolf“ alu Nemtiloru si asia mai departe pe romanesece e totu lupu; era famili'a de Boulu de asemea nu póte aretá ceva siguru, càci noi gasimu intre reprezentantii Austriei pre „Contele de Boul“ 16), care de buna seama n'a fost Romanu. Afara de acést'a, inscriptiunea dela Stelea, pe care se radima domnulu Misailu, a fost reproducusa gresitu, càci acolo nu se amintesece nimicu de Logofetulu Boulu cá tata alu lui Lupulu, ci se dice, ca tatalu lui Lupulu se chiamá Nicolae Vel-Ag'a.“ 17) Cât despre „faptele, aspiratiunile, simtiemintele, credintiele, defectele, in fine totulu este romanu in Vasilie Lupulu,“ dupa cum se esprima domnulu Misailu, noi dicemu acum numai atát'a, ca unele din acestea n'au fost tocmai romanesci; inse fiindca nu voimu se ne prea departamu de firulu istoriei nóstre, lasamu acestea la o parte si ne întorcemu la sirulu evenimentelor petrecute sub domni'a lui Lupulu, càci aducendu-le inainte, credemu, ca va urmá de sine o lamurire si asupra diselor de mai nainte.

(Va urmá.)

scere si origina“ si in altu locu: „Soldatii lui Vasilie Greculu.“ Acést'a póte o sustiene Paulu de Halepo din caus'a simpatiei lui Lupulu pentru Greci, càci Mironu Costinu ni spune: „Ce totu pre langa Domnia a mersu boierii, oprindu si domolindu tieranimea; era mai nu era putere nici la boieri a oprire grosimea tieranimei pornita. Ce si pre Vasilie Voruculu, anume ca este si elu unulu din Greci, au sverlitu unu osu, si l'au lovitu in capu.“

15) Misailu, l. c. p. 4, 457—458 si not'a 6.

16) A. D. Xenopolu: „Resbóele dintre Rusi si Turci,“ t. II. p. 358 si 203.

17) Dr. C. Güttlnr, ibid. p. 119. 120.

ACADEMI'A ROMÂNĂ.

Raportulu secretariului generalu

asupra lucrariloru Academiei Române in decursulu anului 1885—1886.

(Continuare).

6. Decopiarea de documente din Archivulu de Statu din Veneti'a sub ingrijirea Dlui Cechetti si din Bibliotec'a Marcian'a sub a dlui C. Soranzo, continua si primimu numeróse copii de documente de celu mai mare pretiu mai cu séma pentru istori'a secoliloru XVI, XVII si XVIII.

7. In vér'a anului trecutu Ministeriulu Instructiunii publice a insarcinatu pe bibliotecariulu Academiei, Domnulu I. Bianu, a face o calatorie in Galiti'a pentru cercetari literare si istorice, comunicandu-i totodata, cá relatiunea asupr'a acestei calatorii se o presinte de a dreptulu Academiei.—

Academii'a, ascultandu acést'a relatiune, a decisu, in siedinti'a dela 10. Octomvre trecutu, cá rezultatele si informatiunile adunate in acea calatoria se se iretrebuinteze pentru completarea colectiunii Hurmuzaki, dispunendu-se decopiarea documentelor semnalate. Cu ocaziunea calatorii sale, Dlu Bianu a facutu cercetari in mai multe biblioteci si archive ale Galitiei, luandu insemnari despre documentele privitoare la istori'a Romaniloru. Pe bas'a acestoru insemnari s'a dispusu de o cam data decopieri de documente in bibliotec'a Ossolinski din Lemberg, in Archivulu Institutiunii Stavropighi'a din acelasi orasiu, in bibliotecele Czartoryski si a Universitatii Jagellonice din Cracovi'a. S'au primitu pana acum copii de pe numeróse documente din aceste colectiuni si lucrarea continua.

Cu deosebire istori'a relatiuniloru Domniloru Moldovei in secululu XVII cu Poloni'a castiga o multime de nóue informatiuni de cea mai mare insemnatate.

8. Dlu colegu V. A. Urechia, in mai multe siedintie de peste anu, a atrasu atentiunea Academiei asupr'a numeróseloru documente istorice, cari se afla prin archivele tribunaleloru si curtiloru de justitie ale Moldovei.

Spre a mijloci decopiarea celoru mai pretiose dintre densele i s'a pusu la dispositiune de catra Delegatiune 200 lei. Copiile castigate voru apartiné materialeloru istorice ale colectiunii Hurmuzaki, cu alu carei fondu se facu.

IV. Cercetari si explorari sciintifice. Restrinsese mijloce de cari dispune Academii'a ne permitu a dá fórtie putieni insarcinari si a dispune fórtie putiene cercetari sciintifice de ori-ce natura.

1. Sum'a de 5000 lei trecutu in budgetulu anualu pentru copierea de documente istorice a fostu impartita intre Dnii colegi A. Odobescu si G. Baritiu. Pana acum numai Dlu G. Baritiu a trimisu mai multe documente copiate in Transilvani'a si Ungari'a, cari au fostu comunicate Academiei in siedinti'a dela 12. Iulie trecutu.

2. In decursulu anului s'au datu Directorulu Museului de anticitati sumele remase pentru Museu din anulu trecutu, cari au fostu cerute pentru aducerea anticitatiloru descoperite la Adam-Clissi si pentru alte cheltueli ale Museului.

3. Infintiantu-se Institutulu meteorologicu in Bucuresci, Academii'a, in siedinti'a din 31. Maiu, sub rezerv'a aprobarii sesiunii generale, i-a datu instrumentele meteorologice cumarate in anii trecuti si din cari o parte s'au deterioratu cu ocaziunea incendiului. I s'a datu totodata si sum'a de 300 lei, care fusese tramisa de judetiulu Iasi pentru a se face acolo o statiune meteorologica.

4. In urm'a relatiunii verbale facute de Dlu V. Babesiu, in sesiunea trecuta Sectiunii istorice, asupr'a cercetariloru archeologice in Banatu cu cari a fost insarcinatu

acum doi ani, Ds'a va presintă acum'a raportulu seu asupra progreselor ce au facutu aceste cercetări.

V. *Legate si donatiumi.* In decursulu anului s'au facutu Academiei trei legate testamentare, asupra caror'a Academii'a, in siedintiele de peste anu, a luat decisiuni provisorie, remaindu cá in sesiune generala, conform art. 7 lit. n. din statute, sè se iá asupra lor decisiuni definitive si sè se reglementeze:

1. Reposatulu A. I. Dimitriu, fostu profesoru si directoru la scól'a comerciala din Iasi, a lasatu priu testamentulu seu Academiei doue bucati obligatiuni 6% de câte 500 lei, cu conditiunea cá sè se dea cá premiu celei mai bune compositiuni literare pentru scólele comerciale din Iasi pentru biografi'a s'a.

In siedinti'a dela 12. Aprilie Academii'a a decisu a nu primi acestu legatu.

2. Reposatulu Gheorge Sân Marinu, proprietariu in Bucuresci, prin testamentulu seu a lasatu diece mii lei Academiei Romane, alu caroru venitu va servi de a se dá premiuri ce voru purtá numele seu.

Academii'a, in siedinti'a dela 11. Octomvre a. tr., a decisu a primi acestu legatu si dupa acèsta decisiune s'a si incasatu sum'a fondului.

3. Reposatulu Dr. M. Gr. Obedenaru, prin testamentulu seu, a lasatu Academiei nud'a proprietate a intregiei sala averi, fara a impune nici o conditiune asupra intrebuintarii ei. Acèsta avere consta in:

a) 3000 franci venitu in renta francesa 3%. Titlurile de renta suntu depuse la Banc'a Franceiei, afara de unu titlu de 50 franci venitu, care se aflá la reposatululu.

b) 65,000 lei in scrisuri fonciare rurale 7% si 12,000 in scrisuri fonciare 5% depuse la Banc'a Nationala a Romaniei.

c) Partea reposatului din mosi'a Obedenii, care aduce 12,000 lei venitu pe anu.

Usufructulu averii de sub a) si b), reposatululu l'a lasatu sotiei sale cât va trai; ér usufructulu mosiei, fratelui seu Pandele pe viétia. Dupa mórtea acestor'a intregu venitululu va fi alu academiei.

Academii'a, in siedinti'a dela 16. Augustu, a decisu a se primi acestu legatu. In consecintia s'au facutu formalitatile necesare pentru intrarea in posesiunea averii lasate.

S'a mijlocitu radicarea valorilor aflátore la Banc'a Nationala si depunerea lor la Cas'a de depuneri si consenmatiuni, dandu-se dómnei veduve Obedenaru cupónele acelor valori.

De asemenea s'au luat mesurile necesare pentru radicarea valorilor depuse la Banc'a Franceiei.

Dupa punerea Academiei de catra Tribunalu in posesiunea intregiei averi, doi din fratii reposatului au deschis procesu asupra succesiunii. Dlu colegu T. Maiorescu a binevoitu a se insarciná se apere interesele Academiei inaintea justitiei in totu ce privesce acestu legatu.

4) Academii'a nu a pututu inca intrá in posesiunea legatului ce i s'a facutu de reposatululu Dimitrie Hagi-Vasile si primitu de Academie in siedinti'a dela 13. Ianuarie 1884, din caus'a unoru dificultati, cari s'au ivitu la esecutarea dispositiuniloru testamentului. Regularea acestei succesiuni se afla inaintea justitiei si speramu cá ea va luá in curendu solutiunea dorita.

(va urmá.)

D i v e r s e.

* *Sinodulu protopresviteralu alu tractului Aradului* este conchiamatu prin parintele administratoru protopresviteralu Moise Boesianu, in siedintia ordinaria pre diu'a de 3/15. Aprilie a. c. la 9 óre inainte de amédi.

* *Alegere de notariu.* Din o corespondentia, ce primiramu din comun'a Barateazu, aflámu, ca in numit'a comuna s'a alesu de notariu comunalu cu o majoritate de 42 de voturi dlu Iuliu Secosianu, fostu pana acum scrietoriu la pretur'a din Biserica alba. Pentru acestu postu au fost recursu 7 candidati, intre cari doi romani si cinci streini; si desí romanii din numit'a comuna sunt in minoritate, dar findu densii solidari, si apoi fiendu sprijiniti si de marele proprietariu Kabdebo, de magistrulu postalu Sambing precum si de alti inteligenti neromani — le-a succesu a alege unu notariu romanu. Felicitámu atát pre alegeatori, cât si pre alesu, carui'a i-dorimu cá Ddieu se-i ajute se resplatésca prin fapte demne increderea, ce o-a depusu poporulu intrensulu.

* *Convocare.* Membrii asociati pentru eternisarea memoriei defunctului Dr. Lazaru Petroviciu, — suntu convocati pe diu'a de 5/17. Apriliu a. c. (Sambet'a lui Lazaru) a-se aduná in Aradu, pentru a hotari finalminte in ceea ce privesce scopulu lor. Decisulu se va aduce cu ori cáti membrii voru fi presenti. Siedinti'a se va tiné la 9 óre a. m. in vre-o localitate de invetiamentu din siminariu. Aradu, la 29. Martie 1886. Ioane Vidu.

* *Tergulu de primavéra din Aradu.* Vineri'a trecuta s'a inceputu aici in Aradu tergulu de primavéra. Ieri si alaltaieri a fost tergulu de vite, carele inse a fost fórte slabu. Vite au fost destule, dar cumperatori nu erau. Totu asemenea va fi si tergulu slobodu reu cercetatulu din caus'a lipsei de bani, ce se semte in intréga tiér'a.—

* *Din „Advocatulu poporatu,”* fóia iuridica pentru trebuintiele poporului, redigeata de dlu Paul Rotariu a aparutu numerulu 5 cu urmatoriulu cuprinsu: *Din dreptulu publicu:* despre institutiunile publice, despre cas'a de sus, legea electorala, dreptulu de alegere si censulu in Ungari'a, dreptulu de alegere si censulu in Ardealu; *din dreptulu privatu:* contracte de casatoria, insocitu si de o formula pentru acestu soi de contracte.

C o n c u r s e.

Se escrie concursu pentru deplinirea postului invetiatorescu dela scól'a confesionala gr. or. din comun'a Camn'a, inspect. Silindiei, cot. Aradului cu terminu de alegere pe 15/27. Aprilie 1886.

Emoluminte: 1) In bani gata 84 fl. 2) 12 jugere pamentu parte aratoriu, parte fenatiu, 3) 11 sinice bucate 4) 10 orgii de lemne, 5) 10 fl. pentru scripturistica, 6) pentru curatitululu scólei 6 fl. 7) pentru conferintia 10 fl. 8) Cuartiru liberu si gradina de legume.

Competintii vor produce atestatu: 1) ca suntu romani de religiunea gr. or. 2) Atestatu de conduita 3) testimoniu de calificatiune invetiatorésca 4) Testimoniu de limb'a magiara. Competentii suntu avisati a-se presentá in vre-o dumineca séu serbatóre in s. biserica din Camn'a pentru de a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

Recursele astfelii instruate au a se substerne pana la 15/27. Aprilie M. On. Domnu Acsentiu Chirila inspectoru in Silindia p. u. Taucz.

Camn'a la 23. Martiu 1886.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: ACSENTIU CHIRILA, m. p. inspectoru.

—□—

Conformu decisului Venerabilului Consistoriu dto 16 28. Ianuaru a. c. Mr. 16 B. se escrie concursu pe paro-

chi'a din **Chisi-Orosinu**, imbinata cu postulu invetiatorescu spre a-se depliní in modu definitivu. — Emolumintele anuale sunt :

1) Dela comun'a bisericésca : 50 meti grâu curatu ; 30 fl. v. a. salariu ; unu jugeru pamentu intravilanu de prim'a classa langa cas'a parochiala ; paie cate trebuiescu pentru scóla si localitatea preotului docinte ; stol'a indatinata dela 40 numere de case ; cuartiru liberu cu 2 incaperi, cuina, grazdu si camera, tóte in stare buna ; gradina de legumi de 100⁰ cu pomi si vitie de viie.

2) Dela dominiulu din Chisi-Orosinu, 40 fl. v. a. donatiune anuala cu prospecte a-se capatá si 2 jugere pamentu aratoriu,

3. Subventiune dela Venerabilulu Consistoriu din fondulu scolariu 120 fl. v. a. — cari tóte la olalta facu beneficiulu de 500 fl. v. a. sperandu-se pe anulu viitoru unu ajutoriu anuala si din fondulu preotiescu, cá beneficiulu se se urce la sum'a de 600 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acestu postu au se-si trimita recursurile instruite cu documentele recerute si adresate comitetului parochialu, subscrisului vicariu protopopescu in Nagy-Torák, per Nagy-Becserek pana in 13/25. Aprile, ér alegerea se va tienea in 15/27. Aprile a. c.

Chiti-Orosinu, la 9/21. Martie 1886.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu : PAULU TEMPEA, m. p. vicariu prot.

Pentru parochi'a **Varasieni** cu fili'a **Copaceni**, protopresviteratulu Beinsiului ca parochie organizata de a III-a classa inca la anulu 1880, — pe bas'a conclusului Ven. Consistoriu oradanu de dto 17. Fauru a. c. Nr. 86. B. se escrie concursu cu terminu de alegere pe Marti dupa S. Pasci 15/27. Aprile a. c.

Doritorii de a ocupá acést'a parochie au a-si trimita recursurile adresate Comitetului parochialu subscrisului protopresviteru pana la terminulu susu indicatu instruite conform regulamentului pentru deplinirea parochieloru ; — se notifica inse cá in lipsa casei parochiale — cvartirulu recerutu pentru alegandulu preotu — se va esarendá prin Comitetulu parochialu.

Rabagani, 14. Martiu 1886.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine : ELI'A MOGA, m. p. protopresviterulu Beinsiului.

Conform ordinatiunei V. Consistoriu gr. or. oradanu din 17. Fauru 1886. Nr. 200 B. se escrie concursu pentru vacanta parochie de a III-a classa din comun'a **Hotaru** si fili'a **Piatr'a**, protopresviteratulu Pestesiului cottulu Bihoru, cu terminu de alegere pe 15. Aprile st. v. a. c.

A) Emolumintele suntu din Hotaru :

a) Casa parochiala, cu doua chilii, camera si cuina, grajdu pentru vite, cotetiu pentru porci, ocolu bine ingraditu, si gradina jumetate jugeru socotitu in bani 15 fl.

b) 17 jugere de pamentu aratoriu si fenatiu, dintre care 10 jugere de clas'a I-a computatu jugerulu cu 5 fl. v. a. dau o suma de 50 fl., 7 jugere de clas'a a III-a computatu jugerulu in 2 fl. — 14 fl.

c) 85 dile de lucru cu mana á 30 cr. 25 fl.

d) birulu dela 86 numere 18 cubule si 2 vici cu-euruzu sfarmatu á 4 fl. cubululu — 74 fl.

e) Stolele usuate preste anu dela 130 numere 120 fl. Sum'a 298 fl. 50 cr.

B) Din fili'a **Piatr'a** :

a) 2 jugere pamentu aratoriu si fenatiu á 5 fl. — 10 fl.

b) birulu dela 38 case 9 cubule si 2 vici á 4 fl. cubululu — 38 fl.

c) 38 dile de lucru cu mân'a á 40 cr. — 15 fl.

d) Stólele indatinate dela 60 Numere de case 30 fl. Sum'a 93 fl. 20 cr. — in urma accidintie dela fili'a Tilechii 45 fl. tóte aceste computate la olalta facu o suma de 436 fl. si 80 cr. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta parochie sunt pofiti a-si trimita recursurile instruite in sensulu Statutului organicu adresate comitetului parochialu protopresviterului Pestesiului M. On. D. Teodoru Filipu, pana la terminulu sus amintitu in Lugasiulu de sus, post'a ultima Élesd, si a-se presentá in vre-o Dumineca, ori serbatóre in st'a Biserica din Hotaru pentru de a-si aretá desteritatea in cele rituale.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu : TEODORU FILIPU, m. p. protopresv.

Se escrie concursu pentru vacant'a parochie de-a III-a classa din comun'a **Cornitielu**, protopresviteratulu Pestesiului cottulu Bihoru, — conform ordinatiunei V. Consistoriu gr. or. oradanu din 17. Fauru 1886. Nr. 114. B. cu terminu de alegere pe 1-a Maiu a. c.

Emolumintele sunt :

a) birulu preotiescu dela 66 Nre case un'a vica cu-curuzu sfarmatu computatu in bani 99 fl.

b) folosirea casei, gradinei, si a totu felulu de edificii ce se receru la cas'a parochiala 40 fl.

c) pamenturile parochiale si cimiteriulu 87 fl.

d) pasiune libera pentru 8 vite á 2 fl. sau bani in numerariu 16 fl.

e) lemnaritu liberu pentru doua focuri 40 fl.

f) din fundatiunea Venteru 6 fl.

g) din bai'a de piatra — 2 fl.

h) Venitele stolari dela 92 familii si anume :

1) dela unu botezu 20 cr. 2) dela o cununie 3 fl. 3) dela inmormentari pana la 7 ani 1 fl. 4) dela inmormentari mari de medilocu 6 fl. tóte aceste computate dupa calcululu de medilocu a acelor 5 ani din urma vine la anu 80 fl.

i) din cassa bisericii 36 fl. — tóte acestea computate la olalta dau un'a suma de 409 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta parochie sunt avisati a-si substerne recursurile instruite in sensulu statutului organicu adresate comitetului parochialu la subscrisulu protopresviteru pana la terminulu sus amintitu in Lugasiulu de sus post'a ultima Élesd — si a-se presentá in vre-o Dumineca sau serbatóre in st'a Biserica pentru de a-si aretá desteritatea in cele rituale.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu : TEODORU FILIPU, m. p. protopresv.

Licitatiune minuenda.

Pentru edificarea bisericii gr. or. romane din comun'a **Curtacheriu**, cottulu Arad, protopresviteratulu Siriei, conform resolutiunei Ven. Consistoriu diecesanu de datulu 23. Ianuariu Nr. 225. 1886., se escrie concursu de licitatiune pe Marti dupa SS. Pasci adeca 15/27. Aprile a. c. ante amédiadi la 9 óre cu pretiulu de esclamare 5271 fl. 90 cr. v. a. Planulu impreuna cu conditiunile de edificare se potu vedea la oficiulu parochialu din locu.

Intreprinzatorii vor avea a depune unu vadiu de 10% — mai de parte contractulu incheiatu numai dupa aprobarea Venerabilului Consistoriu va intrá in valóre.

Curtacheriu, 17/29. Martiu 1886.

Comitetulu parochialu.